

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnštvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Skupno gospodarsko delo.

Slovenski veleobrtnik nam piše: „Slo-
venski Narod“ je pod gorenjim naslovom
med drugim pisal tudi sledeče:

„Nemški kapitalist spravi Slovena v
žep, kadar hoče.“

To je vzrok, da zna postati nova že-
leznica velika nevarnost za slovenstvo na
Gorenjskem. Že zdaj hodijo tuji kapitalisti
ogledovat gorenjsko dolino in naše vodne
moči; tuji inženjerji jih merijo — nemški ka-
pital se pripravlja, da si prisvoji slovensko
Gorenjsko.

Tu je treba zastaviti narodne sile. Tu
je prilika za skupno delo vseh
slovenskih strank. A tu se ne da s politično
agitacijo nič trajnega opraviti, tu je treba
gospodarskega dela.

Resničnost teh stavkov ne more nikdo
oprekan, kdor pozna dejanske razmere na
Gorenjskem.

Res je: nemški kapital se pripravlja, da
si prisvoji slovensko Gorenjsko. Ali bode
uspel s svojimi nameni? Ali more zmagati?
— Za odgovor na ti vprašanji postavimo
sledeče: Ali je mogoče tujemu kapitalu na-
sproti postaviti domači, slovenski kapital?
Ali ga spleh imamo? — Da, imamo ga! —
33 milijonov kron ostaja kranjskim hranil-
nicam na leto čez hipotekna posojila, — take
se trdi v istem članku „Slov. Naroda“ po
„Slovenca“. In če pripada na slovenske de-
narne zavode na Kranjskem le polovica go-
renje vsote vsako leto, t. j. okroglih 16 mi-
lijonov kron; dovolj je, da si rešimo vse,
kar je še do sedaj dejansko v naših do-
mačih rokah. Ali potreba je zato takojšnje
organizacije ali reorganizacije domačih fi-
nančnih zavodov, da postane posredovanjem
istih vsaj velik del gornje svote razpoložljiv
za velika podjetja po Gorenjskem, za kojih
izvršitev so premožnejši pesamezni sloven-
ski domačini prešibki.

Da se ta organizacija izvrši, za to pa
je spet potreba izurjenih in zmognih ter na
finančnem polju že izkušanih moči,
ki znajo takšno organizacijo ustvariti in vo-
diti, oziroma že obstoječo v to svrhu upo-
rabiti in sicer brez ezira na tega ali onega
še tako mogočnega strankarja, brez ozira na
strankarsko korist te ali one stranke, —

marveč edino ozirajoč se na dobro na-
še skupne domovine.

Edino blagor te poslednje jim mora biti
vodilo, pred katerim mora stopiti v ozadje
vsaka osebna, še tako sijajna špekulacija.
In potem bode ostala ta zemlja, divna Go-
renjska slovenska, bode se vzdržal po
nji ter z njo napredoval naš narod slo-
venski!

Na delo, slovenski možje, ki zavzimate
odlična mesta v naši družabni organizaciji
ter imate za izvršitev gorenje naloge po-
trebno duševno in moralno zmognost! Na
skupno narodno delo! — Domo-
vina Vas kliče ob 11. uri! — Op. ur. Do-
pisnikovca misel je lepa. A moremo li od
liberalcev pričakovati kaj skupnega dela?
Zadružništvo jim je trn v peti. Vsaj poso-
jilnice in proizvajalne zadruge bi morali
skupno podpirati. A liberalna podpora je
obstajala v javnem in zahrbtnem sramotanju
vseh, ki so kaj delali v tem oziru.

Rusko-japonska vojska.

† General Kondratenko.

Iz Peterburga poročajo, da je Kondra-
tenkova vdova, ki z dvema otrokoma biva
v Habarovsku, dobila za pot v Rusijo 3000
rubljev. Kondratenkovi sorodniki prosijo, da
bi se prepeljalo truplo v Rusijo. O njegovi
smrti so izvedeli še-le iz inozemskih čas-
nikov. Generalni štab je potrdil to vest ob-
nem z naznanilom kapitulacije. Čudijo se,
da je bil Kondratenko ubit v kazemati, ki
naj bi bila varna pred bombami. Kondra-
tenko je pisal vojni dnevnik, o katerem se
pa ne ve, kje je.

V Mandžuriji.

Saharov poroča 11. t. m.: Oddelek si-
birskih kozakov je odšel 8. t. m. v okolico
sela Micij po krmo. Dve močni japonski
straži sta bili prisiljeni, se umakniti. Kozaki
so vzeli nato krmo iz japonskih skladišč
ter se nato umaknili med križnim ognjem
iz sosednih višin, ki so bile zasedene od Ja-
poncev; škode niso trpeli nobene.

Peterburg, 11. jan. Iz mandžurij-
skega taborišča se poroča, da so Japonci po
padcu Port Arturja spustili proti Rusom ve-
liko množico majhnih papirnatih zmajev z
bahatimi napisi, s katerimi so hoteli Ruse
prestrašiti.

Ošabni vojaki — slabi vojaki! Da so za-
deli v Port Arturju na tako močan odpor,
moramo biti hvaležni. Tako vojakom ne
zraste greben.

Do tega dne so Rusi vsaj 50.000 Ja-
poncem pred Port Arturjem upihili mlado
življenje . . .

Slavoloke, katere so Japonci imeli vsaj
dva meseca pripravljene, da z njimi pra-
znujejo vzetje Port Arturja, je s časom dež
popolnoma opral. Stali so na ulicah, pre-
bivalcem samim v zasmeh. Poročilo, da so
se po težkem boju japonski vojaki vendar-
le polastili Ljaojana, prišlo je prebivalstvu
ravno prav. S pripravami, namenjenimi za
padeč ruske trdnjave, slavili so Pirovo
z mago pri Ljaojanu . . .

Slabeje se je godilo uredništvom raz-
nih listov, ki so več ko štirinajst dni imeli
pripravljene posebne izdaje, katere so mo-
rali vsled datuma seveda tiskati vsak dan
na novo. Ta šport jim je bil na vse zadnje
vendar predrag in opustili so ga . . .

V brezmejni ošabnosti Japonci zaupajo
le na telesno moč, nadnaravni pomoči se po-
smehujejo. List „Ji-ky-oku“ pravi: „Vsi kr-

Okoli Linšipu so Japonci hoteli popra-
viti utrdbe, katere so ruski lovci razdejali.
Dne 9. jan. se je ves dan slišalo streljanje
pušk.

Iz Huonšana se poroča, da se proti po-
staji Šaho vidi zrakoplov že nekaj dni. Ge-
neral Stakelberg, ki je prestal svojo bole-
zen, je prišel k svojemu oddelku.

Japonci se boje baltiškega
brodovja.

Iz Londona poroča neka zasebna brzo-
javka 11. t. m.: Imel sem priliko govoriti
z znamenito japonsko osebo, ki dobro pozna
mnenje v oficijelnih japonskih krogih o se-
danjem položaju. Japonsko mnenje o situ-
aciji se ne krije popolnoma z angleškim.
Glavno vprašanje je — po mnenju Japon-
cev — ali bo Rusija mogla dobiti premoč
na morju. V tej smeri mora Rusija poizku-
siti vse do skrajnosti. Na Angleškem so
mnenja, da je bil odhod baltiškega bro-
dovja več ali manj brez pomena; toda na
Japonskem o tem sodijo drugače. Japonci
smatrajo baltiško brodovje
za zelo resno, da, bojé se ga
celo. Po njihovem mnenju stavi Rusija
zadnje karte in le, ako bodo izgubljene te,
bo vojska končana uspešno za Japonce.
Japonci so prepričani, da bo Rusija storila
vse, da pomore baltiškega brodovja do
zmage. Ne verujejo vestem o odpoklicanju
brodovja, temveč mislijo, da bodo Rusi to
brodovje še ojačili. Ne smemo pozabiti, da
Rusi svoje brodovje lahko v večji meri po-
jače, ko Japonci. V tem trenutku, ko dobe
Rusi za svoje brodovje pristanišče, je en
mesec ali še več brez pomena, ker Japonci
ne morejo med tem ojačiti svojih pomor-
skih sil.

Rusko brodovje.

Reuterjev urad poroča iz Sueca 11. t. m.:
Jutri zjutraj pričakujemo sem štirih ruskih
križark; trije rušilci torpedovk so usidrani
v Somalji ter tudi pridejo jutri zjutraj. Na
željo ruskih oblasti so se izvršile iste od-
redbe, ko takrat, ko je plulo skozi prekop
Fölkersamovo brodovje.

Z dne 12. t. m. poročajo iz Sueca, da
so ondi že došli rušilci „Rezvik“, „Groz-
nij“ in „Gremki“. Tudi križarke „Oleg“,
„Izumrud“, „Rion“, „Dnjepr“ so nepoško-
vane došle sem. Ladje niso vzele ničesar
na krov.

Iz Port Luisa poročajo 12. t. m.: Admi-
ral Fölkersam se je izrazil, da pričakuje,
da ga napadejo Japonci v Indijskem morju.
Brodovje Roždestvenskega se je usidrilo
3. t. m. pri otoku Sancta Maria. Ondi so
kupili Rusi mnogo živil.

ščanski narodi so molili in molijo za zmago
svojega orožja. Tudi naš narod je molil
prej. Toda sedaj je drugače. Cesar in nje-
gov dvor ne misli na to. Le zabito ljudstvo
more sanjati, da štiti z molitvijo svoje na
bojišču. — Bedarija je, zanašati se na nad-
naravno pomoč proti sovražniku, ki je moč-
nejši. V vojski je sreča in slučaj, drugega
nič . . .

Navaden je posmeh izobraženih Japon-
cev: „Rusi molijo za svoje poraze, nam pa
za naše zmage ni treba moliti“ . . .

Prototip japonske prevzetnosti imamo
pa v bojni pesmi, katero je skoval general-
major Fukušima v začetku vojske. Svojo
domo ino kuje v zvezde kot deželo, kjer je
pravica, humaniteta, zvestoba, poštenost in
hrabrost doma. Rusija pa je domovina zgolj
sleparjev, roparjev, krveločnikov in ničem-
nikov. Rusi, ta izmeček med narodi, uga-
njajo najostudnejše reči. „V zadnjih kitaj-
skih homatijah“ pravi pesnik, „smo videli,
kaki so ruski vojaki bežali so pred so-
vražnikom kakor boječi zajci, le z nevoljo
so sledili svojim poveljnikom. Nikdar še ni
bilo slišati, da so Rusi hrabro in neustra-

Ruski ujetniki.

„Standard“ poroča iz Tokia 11. t. m.:
Ruski ujetniki polagoma dohajajo v Naga-
saki. Generale in admirale, ki niso dali
častne besede, bodo prepeljali v Nagojo.
Moštvo dobro izgleda. Iz Tokia poročajo
12. t. m.: Včeraj je bilo 1600 ujetih Rusov
v Nagasaku prijazno sprejetih. Polkovnik
Heljako se je zahvalil za prijazni sprejem,
ki ga od nasprotnika tako prijaznega ni
pričakoval. Cuti, kakor bi se bil vrnil v
svojo domovino.

Vesti o miru.

„Morning Post“ poroča iz Washingtona,
da so ondodni uradni krogi mnenja, da je
miru na daljnem vzhodu pričakovati v do-
glednem času — Gotovo je, da je Japonska
pripravljena skleniti z Rusijo mir pod ugod-
nimi pogoji.

Port Artur po kapitulaciji.

Dopisnikom angleških listov je general
Nogi dovolil, da si ogledajo Port Artur. Vsi
so edini v tem, da mesto in prebivalstvo ni
tako zelo trpelo, kakor je bilo pričakovati
po poročilih iz Čifua. Staro mesto je res
razrušeno, a novo mesto je malo trpelo. V
njem je videti dobro opravljene ljudi, ki se
jim ne pozna mnogo prestana beda. Pri-
pravljajo se, da zapuste mesto, kakor se
pripravljajo meščani, da gre v morsko kopa-
lišče. Tudi hiše so po večini ostale nepo-
škodovane. Forti pa so grozno razdejani.
Na nekaterih pozicijah je izginil vsak sled,
da so bile katerikrat tu kake utrdbe. Vse
je v razvalinah in jamah. Mesto je bilo raz-
pozičije Vantaj Japoncem odprto. Ako bi bil
odpor trajal le še nekaj časa, pa bi tudi
v novem mestu ne ostala niti ena hiša.

„Standard“ dopisnik pravi: Pravega
vzroka nepričakovane kapitulacije je iskati
v stanju posadke, ki je bila oslabiljena po
bolezni in smrti; temu se je pridružilo pa
še pomanjkanje municije. Ako daje položaj
utrdbe Samsušan zglede za položaj v notra-
nji črti utrdbe, tedaj je morala biti posadka
res v groznem položaju. Slika, ki se nam
pokaže, je naravnost grozna. Sam pogled na
Samsušan ter na razvaline, ki so jih povzro-
čile mine, zadostuje, da se napolni z grozo
najhujših srce ter pretresejo živci naj-
večjega junaka v posadki. Fort je le kup
razvalin, pod katerimi leže pokopani bram-
bovci, ako jih ni eksplozija vrgla v zrak
in raztrgala na kosce. Povsod okrog pa leže
celi kupi gnilih trupel in na nasipih vi-
dim dva kupa trupel, ki so bili nekaj
ljudje — vojaki, ki so pred mnogimi dnevi
padli na svojem mestu. Cel svet se bo od-

šeno naskočili sovražnika . . . Zatorej na-
prej, japonski junaki! Cvrsti, kakor žrebe
spomladi na travniku, zdobite sovražnika!
Naskočite Port Artur in Harbin ter zasa-
dite solnčni prapor na višinah Urala; po-
ženite sovraga v temne gozde! Skopljite mu
grob v Moskvi . . . !

To bojno pesem deklamujejo in „pojo“
Japonci pri vsaki priložnosti. Neverjetno je,
kako sovraštvo in preziranje rodi ta pe-
sniški nestvor med narodom. Japonski vo-
jak na bojišču pa bržkone vidi ruskega bo-
jevnika v popolnoma drugačni luči, kakor
ga slika ta skovanka.

Besedica „pojo“ ima ušesca. Zakaj?
Zato, ker Japonci niso posebno muzikalni.
Gotovo manj, kakor Kitajci. To je pred me-
seci Japoncem očital neki ameriški list.
Zanimivo je, kako je „Kokumin“ odgovoril
na to: „Neki ameriški kritik se je pred
kratkih izrazil, da se Japoncem pozna bar-
barstvo posebno v dveh ozirih. Prvič iz ža-
lostnih razmer, v katerih živi japonska žen-
ska, drugič pa, ker jim manjka glasbe. Na
to zadnje očitiranje bomo od-
govorili o drugi priliki, kar

LISTEK.

Pismo s Kitajskega.

(O. Veselko Kovač, apost. misijonar.)

XIII.

(Konec.)

To pot je bilo torej japonski lisici
grozdje v Port Arturju preklislo. Zanimive
so besede, s katerimi se tolaži. V „Koku-
minu“ beremo 25. avgusta: „Da Port Artur
še vedno ni vzet, temu je deloma vzrok dej-
stvo, ker si ga ne maramo osvojiti s pre-
velikimi žrtvami. Da bodo izgube velike,
je gotovo, a ne smejo biti prevelike.“
— Sest dni nato se je zvijal isti list iz za-
drege: „Priznati moramo, da smo se tudi mi
varali glede na padeč Port Arturja. Pa, je-li
to za nas sramotno, ko so se motili v tem
oziru celo vladni krogi? Da bode Port Ar-
tur pal, je kljub temu gotovo. Lahko smo
brez skrbi, a imeti moramo potrpljenje . . .“
Sledi višek ošabnosti: „V nekem oziru je
celo dobro, da se naši vojaki do sedaj še
niso polastili trdnjave. Po tolikih uspehih,
ki so jih dosegli brez posebnega truda, bi
lahko postali ošabni, kajti pregovor pravi:

van tamošnji kaplan č. g. Matej Meznarič. — Razpisana je župnija Pušča v do 17. t. m. in Skomre do 27. t. m.

š Vojniku se pokopali 83 let staro posestnika gospe Marijo Premšak.

š Slov. kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu priredi dne 22. prosinca III. redni občni zbor v gostilni „Wildner Mann“ (Jakominigasse 3). Na dnevnem redu bode: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Prečitavanje zapisnika II. red. občnega zbora. 3. Poročilo: a) tajnika, b) blagajnika, c) gospodarja, d) knjižničarja, e) preračunov. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Graški Slovenci, ki dobite te vrstice pred oči, ste povabljeni, da se zborovanja udeležite!

š Ponesrečil se je mladenič Alojzij Roškarič od Sv. Benedikta v Slov. gor. v noči od starega leta na novo leto v župniji Sv. Petra pri Radgoni. Nekdo ga je napojil z žganjem. Mladenič je obležal pod milim nebom in — zmrznil.

š Smrtna kosa. Umrli je, kakor se nam poroča iz Šmarja pri Jelšah, Marija Hrovat, veleposestnikova žena v Orehovem, zapustivši 11 nepreskrbljenih otrok, od teh 10 dečkov. Bila je obče čislana gospodinja in vrlo narodna in vzorna mati. Lahka ji zemljica! — Umrli je pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 7. t. m. spoštovani posestnik Jožef Lasbacher, oče pokojnega jezuita vlč. g. Jožefa Lasbacher. — V Mariboru je umrl trgovski agent g. M. P. Fasching. — V Ptujju je umrl umirovljeni major g. Ludovik Janatka.

š Uradni list v nemškem in slovenskem jeziku je začelo izdajati mariborsko okrajno glavarstvo. Izhaja vsak četrtek. Prva številka je izšla minoli četrtek.

š Učenec zabodel učenca. Učenec 3. razreda zabodel je v St. Janžu na Dravskem polju svojega tovariša z nožem v hrbet tako, da je iz rane kar curkoma tekla kri. V hiši mladega zločinca pridno prebirajo zloglasnega „Stajerca“ iz Ptujja.

š Enakopravnost. K ptujskemu okrajnemu glavarstvu je prestavljen za kancelista E. pl. Stebe, ki ne zna nič slovenski!

Dnevne novice.

„Tagespošta“ in „Omladina“ v boju zoper slovensko vseučilišče v Ljubljani. Znano je, da je dr. Tuma začutil potrebo, dvigniti svoj glas v zadevi slovenskega vseučilišča. Zato si je izbral silno merodajen list, ki se imenuje „Omladina“ ter je glasilo radikalnega dijaštva. V skrajno neumnem članku dokazuje, da slovenska univerza v Ljubljani ni mogoča. Edino mesto, ki bi prišlo v poštev, je Trst, toda naše ljudske in srednje šole so še tako nerazvite, da ni mogoče še misliti na univerzo. Tako nekako članek dr. Tume v „Omladini“. Ne bomo se spuščali z dr. Tumo v polemiko glede tega članka; mi smo na jasnem, kdor še ni, je spal. A nekaj je, kar hočemo pibiti! Ravno tisti ljudje, ki so doslej hoteli nositi zvonec v vseučiliški akciji, tisti narodni radikalci so se dali izrabiti v to, da izkušajo razbiti ugodni položaj, ki bi nas utegnil spraviti do našega toli zaželenega cilja. To je tista „Omladina“ glasilo absolutnih narednjakov, katere uredniki so včasih upili po shodih: „Ali vseučilišče v Ljubljani, ali pa nič!“ Nemški listi, njim na čelu graška „Tagespešta“, so hlastno pobrali ta Tumov članek, slavé dr. Tumo kot moža, ki se je drznil „še ob pravem času“ (!) govoriti odkrito besedo. „Tagespošta“ piše: „To je ravno, kar smo vedno pravili Slovincem: Sami s svojimi sredstvi ne morejo vzdrževati niti ene popolnoma slovenske višje gimnazije!“ Kako krasno spolnue „Tagespošta“ tvoje pomanjkljive razloge, „Omladina“. Dobro zaveznice imajo ti „radikalci“! Sicer pa menimo, da mu ni treba biti ravno narodni radikalec, kdor hoče delati zgazo.

Novo izobraževalno društvo. V nedeljo, dne 15. jan. popoldne ob 3. bo na Breznici ustanovni shod kat. izobraževalnega društva. V imenu „Slov. krščansko-socialne zveze“ bo pri tem shodu predaval č. g. dr. Evgen Lampe.

O nastanitvi novih vojnih oddelkov ob avstrijsko-laški meji doslej še ni izšla oficialna odredba vojnega ministrstva. Pač pa e za slučaj vojne pripravljeno, da bo meja takoj zadostno zastražena. To pa se zgodi na sledeč način: določeno je gotovo število neaktivnega vojaštva, katero ima takoj pri morebitnem sklicanju moštva črne vojske zglasiti se pri orož-

niški postaji svojega bivališča; izbrani so v to le oni, ki bivajo v okrajih, ki meje proti Italiji. Dotičnikom so se pretekli dni dostavile v ta namen vojaške namembnice (Widmungskarte). Določeni so že novi voj. oddelki, ki se pa aktivirajo šele v času začetka mobilizacije ter nosijo naslov: mejna obrambna stotnija („Grenzschutzkompanie“) Detalirana organizacija teh stotnij, katerih bo več, ostane seveda tajna.

— **Vihar.** Iz Cerkelj na Gorenjskem se nam poroča: V nedeljo, je bil strašen vihar Metale je opeko s streh. Slamnate strehe bo treba popraviti, ker jih je silen veter vse raztrgal.

Izobraževalno društvo v Cerkljah je imelo v nedeljo občni zbor. Gosp. predsednik je razvil kratek pregled o delovanju društva v prvem letu, ki nam kaže lepe uspehe. Volja in trud spopolnujeta človeka. Kdor samo občuduje drugega, ki več zna kot on sam, želi njemu enak postati, ne stori pa v ta namen ničesar, ostane neveden. Veselo je bilo tudi poročilo blagajnikov, ki izkazuje prebitek mladega društva. V odbor so bili izvoljeni razunenega moža sami fantje. Z novim čilim odborom se začne novo društveno življenje. Le naprej do cilja!

Društveno od Dev. Marije v Polji. Izobraževalno društvo se vedno giblje. Meseca decembra priredilo je „Proslavo Brezmadežni“ z raznimi deklamacijami, med katerimi je omeniti prekrasno Manzoni-Krek-ovo. „Ime Marije“ in vedno krasno igro „Dve materi“ Na novega leta dan je imelo društvo svoj redni občni zbor, pri katerem se je pokazalo, da se je veselje do branja dobrih častnikov zelo pomnožilo. Društvo je naročilo 12 iztisov „Slovenca“ poleg drugih častnikov. Dne 8. t. m. pa je priredilo društvo božičnico, pri kateri so nastopili naši vrli tamburaši, pevci in igralci. Dvorana je bila polna — saj pa res naši fantje zaslužijo zanimanje! Lepo so fantje vpriporili božičnico „Na betlehemskih poljanah“. — Tudi imamo vsak mesec poučno predavanje. Veselo znamenje je, da so se začeli fantje bolj zanimati za društvo; letos jih je več pristopilo! Le naprej po poti vere in omike! Potom „Čebelice“ bilo je v hranilnico naloženih nad 3200 K; pač lepa svota, ki bi se brez „Čebelice“ povečini porazgubila. — V nedeljo, 15. t. m., ima „Kršč. soc. strokovno društvo papirnih delavcev“, ki se je lepo začelo razvijati, svoj redni občni zbor.

— **Mestne volitve v Pulju** se bodo vršile od 16. do 24. t. m. Kakor se nam poroča, udeležijo se teh volitev letos prvič tudi hrvaška stranka s svojimi kandidati. V boju bodo torej tri stranke: Italijani, Hrvatje in socialisti.

— **Volitev na Reki** za ogrski državni zbor bode dne 29. t. m. Vladni kandidat je Ossinack, italijanski profesor Zannella.

— **Občinska volitev pri Sv. Križu** nad Litijo se je vršila dne 3. jan. Zedvanajstič je izvoljen za župana občje spoštovani Franc Resnik. Bog ga živi in vse vrle odbornike!

— **Vesela vest za planince.** No Krasu so našli novo jamo, ki je še večja od one pri Divači. Tržaško planinsko društvo sterilo je potrebno, da pride oskrbovanje te jame v slovenske, češke roke. Nevarnost je bila, da bi prišla v laške roke, kar pa so naši preprečili. Skocijansko jamo oskrbuje sedaj tržaško planinsko društvo.

— **Rojak v Ameriki ponesrečil.** V Rock Springs, Wyo., se je ponesrečil Ivan Spec. Ko se je po dovršenem dnevnem delu vračal domov, se je od motorja v rovu odtrgalo pet vozov, kateri so nesrečniku obe nogi zlomili in ga tako poškodovali, da je v bolnišnici umrl.

— **Psi na Viču.** Občinski odbor občine Vič je v svoji seji dne 8. t. m. enoglasno sklenil davek od psov, in sicer od vsakega psa po 4 krome letno, izvzemši one, koji so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni.

— **V Vipavi** se je stalno naselil bivši ravnatelj trboveljskega premogokopa g. R. Drasch.

— **Tovarna za ilirske testenine** tvrdke Zanderšič & Valencič, katero je v Ilirski Bistrici uničil lansko leto požar, začne letos zopet delovati. Nova zgradba bo veliko večja kot popreje, tudi stroji bodo docela prenovljeni.

Katol. izobraževalno društvo v Polhovem Gradcu priredi vnovič v nedeljo, dne 15. t. m. predstavo „Sv. Elizabeta, grofinja turinška“, pri kateri bo, kakor prvič, sviral med posameznimi dejanji dobro izvežbani tamburaški zbor.

— **Zmrznjenega so našli** v Kamnitniku pri Škofji Loki delavca Mat. Sedeja iz Stare Oselice. Napil se je žganja ter obležal na mrzcu.

— **K. s. izobraževalno društvo Vič-Glince** je imelo 6 t. m. svoj redni občni zbor. Društvo je, kakor je poročal predsednik, v minulem letu dobro

napredovalo. Sedaj šteje 47 rednih in 58 podpornih udov in 3 častne člane — med rednimi je 32 vrlih mladeničev. Društvo je priredilo 8 predavanj, dvakrat igro „Ave Marija“ s petjem. Igralci so izvršili jako dobro svoje vloge. Da društvo do sedaj ni priredilo več gledaliških predstav, je krivo to, ker mu je nedostajalo primerne prostora in drugih sredstev. — Sedaj imamo lepo društveno sobo z vso potrebne opravo in lep harmonij za pevske vaje. Sedaj treba samo pridno delati! — Blagajnik poroča, da je imelo društvo 24244 K dohodkov in 23302 K stroškov, torej preostanek 942 K. Izvolil se je tudi nov odbor, v katerega je bilo s glasno izvoljenih 6 vrlih in za društvo vrlih mladeničev. Novi odbor se je konstituiral tako le: P. Salezij Vodošek, predsednik; Iv. Robida, kamnosek, podpredsednik; Leopold Puhar, tiskar, tajnik; Franc Zadnikar, ključar, namestnik tajnikov; Janko Lavrič, vinotrčca sin, blagajnik, Fr. Žerovnik, delavec blagajnikov namestnik; Fr. Sluga, ključavničar, knjižničar; za pregledovalca računov pa A. Malavašič in Josip Vrtačnik. Nato je bil — glede na izredne zasluge in neumorno delo za društvo — enoglasno izvoljen za častnega člana č. g. P. Salezij Vodošek. Upati je, da nas bo društvo letos večkrat iznenadilo z lepimi predstavami in lepim domačim mešanim pevskim zborom, za kar seve poleg dobrih moči dotrebuje še več blagih dobrotnikov. Dal Bog vrlomu društvu plodonosen napredek! — V nedeljo, dne 15. t. m. bo predaval v društveni sobi pred. g. P. Engelbert iz Kamnika o potovanju po Palestini.

— **Hrvaške novice.** Razstava. V Zagrebu je društvo za pospeševanje vzgoje priredilo zanimivo razstavo o umesti v življenju otroka. — Novo veliko bolnišnico s 700 posteljami nameravajo zgraditi usmiljeni bratje v Zagrebu ob Vlaški in Petrovi ulici. — 50 letnico svojega mašništva praznuje 14. t. m. v Kreševu hrvaški pesnik Fra Grga Martić.

— **Stekli psi.** V drž. žrečarni na Prestraneku je stekel pes. Ugriznil je neko žensko Finger, katero so prepeljali na Dunaj. — Radi sumljivosti steklobe so pobili 8 t. m. 12 psov, 6 prešičev in eno mačko.

Ljubljanske novice.

Ij **Umrli** je danes zjutraj po Ljubljani občeznani zdravnik g. Franz Finz. Nad 30 let je deloval pri gasilnem društvu. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

Ij **Obolel** je občinski svetnik gospod Josip Turk. Včeraj se je podal v Opatico, da se ondi pozdravi. — Lahko je obolel tudi šef mestne policije, gospod dr. M. Zarnik.

Ij **Umrli** so Uršula Dolinar v Florijanski ulici št. 22 in Frančiška Fortuna na Dunajski cesti 19.

Ij **Razprave proti madami Löwy** 21. t. m. menda ne bo, ker se Löwyjeva baje nahaja že izven Avstrije. Govori se, da je šla na Ogrsko, kjer meni, da je na varnem. Čudimo se, da se nesrečnim žrtvam iz tukajšnjega njenega premoženja ne povrnejo svote, za katere jih je osleparila.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je z juž. koledvora peljalo v Ameriko 7 Kranjcev in 15 Hrvatov, iz Amerike je prišlo 25 Kranjcev; na Jesenice se je peljalo 15 Dalmatincev, na Hrušico pa 16 Hrvatov.

Ij **Za 2 kroni 40 vinarjev** je na prodaj modrost, ki jo je v „Mestnem domu“ prodajal neki liberalni študent, Pavel Grošelj po imenu. Predavanja, ki jih je izdeklamoval, in slike, ki jih je kazal, so vse — samo točnejše in jasnejše — v dr. M. Wilh. Meyerjevih knjižicah „Weltschöpfung“ in „Weltuntergang“ (Stuttgart. Kosmos, Gesellschaft der Naturfreunde) Dobé se po 1 K 20 h. V njih je vsaj nekaj doslednosti. Imenovani študent — menda je vpisan pri znanem falsifikatorju Häcklu v Jeni — je pa v treh predavanjih izključeval Stvarnika in s priznanja vredno modroslovsko ignoranco govoril o večni materiji in neskončnem prostoru; v četrtem je pa naenkrat našel Boga, češ, kako lepa je misel, da je Bog položil eno kal življenja, ki so se iz nje razvila vsa organska bitja. Pavel Grošelj je torej slab Meyerjev fonograf. Ker utegnejo biti drugi „Prosvetini“ junaki še slabši, svetujemo prijateljsko, naj se prične „Prosveta“ namestu s predavanji pečati rajši s kolportažo znamenitih znanstvenih del, kakor n. pr. Häcklovih „Weltäthsel“, njemu sorodnega „Lažnjivega kljukca“ in drugih. Bo več dobička in uspeha!

Ij **Domačo veselico** bodo imeli jutri zvečer v gostilni pri „Cenkarju“ v Gradišču.

Književnost in umetnost.

* **Vrtec** 1. številka Čas in smrt Ant. Masle. — V snegu in metežu. (Spisal Vaclav Kosmak, preložil Jožef Gruden.) — Boj na klancu. (Ferd. Gregorec.) — Iz dežele Bajk

in basni: 1. Pri levu, 2. Pravljica o zvončkih, 3. Smokova in tin, 4. Vran (Pesem.) — Plemenito maščevanje. — Koristna zabava. (1. Optična prevara.) — Iz zaklada naših pregovorov. (54. Kdor ni zadovoljen z ničemer, ne zadovolji nikogar.) — Naloga.

* **Angelček** 1. številka Pesem o novem letu. (Stepin.) — Zatajaj se! (Kaj je zatajevanje samega sebe?) — Novoletne sanje. (Marijan) — Jaslice. (Spisal Vaclav Kosmak, preložil Jož. Gruden.) — Zimski dan (Saturnin.) — Kdor išče... (Taraz Vaziljev.) — Po zimi. (Osojski.) — Zimsko veselje. (Taraz Vaziljev.) — Vroča želja — mrzli zimi. (A. P. Grigorjev.) — Cigan. (Uglasbil Fr. Kimovec.) Naš Mihec. (Slavko Slavič.) — Naloga — Toplo priporočamo oba naša mladinska lista in jima želimo, da bi naš vzorni mladino ljub, presv. knezoškof g. Bonaventura Jeglič, ki je naročil za svoj domači kraj 10 izvodov, privabil s prelepim zgledom mnogo požrtvovalnih posnemačev.

* **Nova hrvaška opereta.** Skladatelj F. S. Vilhar je uglasbil novo opereto Obitelj Klafstić, za katero sta spisala libreto gg Grand in Badalič. Glasbeniki pravijo, da je najboljšje Vilharjevo delo.

Razne stvari.

Najnovejše.

Španski kralj bo meseca maja obiskal dunajski dvor. — Polkovnik Mašin je izvoljen za predsednika častniške kazine v Beogradu. — Veliko klavnico s kapitalom 5 milijonov kron ustanove na Dunaju. Na leto bodo pobili 25000 glav goveje živine. Občina se bo udeleževala pri podjetju z 1 mil. kronami. — Morilca trafikantke Sinnig v Berlinu so prijeli. Morilec je neki 22 let stari delavec. — Grof na begu. Mladi aristokrat grof Pavel Szapary, brat reškega guvernerja je pobegnil iz Budimpešte. Zapustil je mnogo dolgov. Njegova bogata žena, ki ima 11 milijonov kron premoženja, noče za svojega moža plačati niti vinarja. — Mrtvega so našli v vodi, kakor poročajo in Mitterberga v Gorenji Avstriji pomož. duhovnika J. Petrana. — Crispovej spomenik so odkrili v Palermi.

Društva.

(„Slovenska Beseda“ in „Slovensko pevsko društvo“) na Dunaju pod pokroviteljstvom grofa Jana Harracha priredita dne 15. svečana plesni venček v narodnih nošah pri Ronacherju ob 8. uri zvečer. Vstopnina za moške člane 4 krome, za ženske člane 3 krome, za rodbine (3 osebe) 8 kron. Za nečlane 6, oz. 4, rodbine 12, akademike 2 kroni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 13. januarja. (K. u.) Skupne ministrske konference so trajale do 2. ure ponoči, nakar so dobili avstro-ogrski delegati pri posvetovanjih o trgovinski pogodbi z Nemčijo potrebna navodila ter so odpotovali v Berlin. Avstrijski ministri se danes vrnejo na Dunaj.

Dunaj, 13. januarja. Avstrijski ministri so se že vrnili iz Budimpešte. Glede trgovinske pogodbe z Nemčijo je doseženo popolno sporazumljenje med avstrijsko in ogrsko vlado. Gautsch je bil danes od cesarja sprejet v avdienci.

Pariz, 13. jan. Kot maščevanje za poraz je Combova stranka priredila včeraj novoizvoljenemu predsedniku zbornice Doumerju velikanski škandal, ko je prvič prišel v zbornico. „Vi ste predsednik papistov!“ so upili framasoni. Pol ure je trajal ropot. Doumer je stal mirno. Začel je miriti: „Naj se pozabijo boji, v katerih sem bil izvoljen...“ Nov ropot. Cez dolgo časa more Doumer zopet do besede in prebrala so se interpelacije. S tem je pa Doumer ukrotil ministrske razsajače, ker je dejansko vkljub škandalu vodil zbornico. Z veliko radovednostjo javnost pričakuje današnje seje, v kateri se bo vršila debata o vladni politiki. Mnogo dosedanjih vladnih pristašev obsoja Combova nasilstva.

Reka, 13. januarja. (K. ur.) Zdravje nadvojvode Jožefa se ni več znatno izboljšalo.

London, 13. januarja. Na borzi so bile razširjene vesti, da je ruski car prosil angleškega cesarja za posredovanje. Četudi vesti niso resnične, vendar je časopisje obširno razpravljalo možnost miru ter prišlo do zaključka, da na mir sedaj ni misliti.

Sofija, 13. jan. Vlada je otvorila oficijelni makedonski urad.

Berolin, 13. jan. Ruski ministrski odbor je v svoji zadnji seji sklenil olajšave časopisju.

Trst, 13. januarja. Vinskemu trgovcu gospodu Janezu Kralju v Barkovljah so ponoči neznani tatovi ulomili, na res čuden način odprli železno blagajno in ukradli čez 1000 kron. Prišli so čez sosedno streho skozi okno v stanovanje. Kralj je zavarovan proti tatvini.

Zagreb, 13. jan. „Obzor“ poroča, da je nadbiskup Stadler v Sarajevu prosil dovoljenja za izdajanje hrvaškega katoliškega dnevnika v Bosni.

Essen, 13. jan. Vrše se pogajanja med stavkajočimi in gospodarji. Če do 17. t. mes. gospodarji ne bodo dali dovoljnega odgovora, stopi vse delavstvo Ruhrske pokrajine v stavko. Pričakovati je, da izbruhne splošna generalna stavka.

Peterburg, 13. jan. Oficijskih poročil o kapitulaciji tu težko pogrešajo, ker to povzroča razne dvome. — Celo „Novoje Vremja“ objavlja japonsko poročilo, ki pravi, da je bilo v trdnjavi še za dva meseca riža, moke in soli ter 2000 konj. Nate kratko pripominja: Port Artur je bil torej preskrbljen z mesom in kruhom. Vsled antagonizma med Stesljem in Smirnovom lahko nastane afera.

Tokio, 13. jan. Nogi poroča: Predaja Port Arturja je dovršena. Rusi so nam oddali 59 utrdb, 546 topov različnega kalibra, 82.670 granat (!) 3000 kg smodnika, 35.252 pušk, 1420 konj, 4 oklopnice, brez „Sebastopola“, ki se je potopil, dve križarici, 14 topničaric in 40 parobrodov, od katerih bo 35 še za rabo, ko jih popravimo.

London, 13. januarja. (Kor. urad.) Pri Okucvi armadi je malodonek Rusov hotel pri Hajčenu razdreti železnico. Japonci so ga prepodili.

Pariz, 13. jan. Vrnivši se iz daljnega vzhoda se bo general Steselj izkrcal v Marziji ter bo potem krenil preko Pariza v Peterburg. Sodi se, da ga bo francoska vlada sprejela z velikimi častmi.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebes	Padavina v 24 urah v mm.
12	9. zveč.	736,8	1,9	sl. svzh.	obl.	
13	7. zjut.	738,8	-3,2	sl. jzah.	jasno	0,0
	2. pop.	739,0	4,7	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. -1,3°, norm. -2,6°.

Hedviga Finc roj. Heinrich naznanja potrti globoke žalosti v lastnem in imenu svojih otrok in ostalih sorodnikov pretužno vest o smrti iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, svaka in brata, strica, gospoda

Franz Ks. Finca

deželnega, okrožnega, sodnega in galskega zdravnika, vpok. zdravnika c. kr. tobačne tovarne,

ki je danes, 13. januarja ob 1/4. uro zjutraj po dolgem bolestopnem bo-
lehanju, previden s sv. zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki draga pokojnika se bodo v nedeljo, 15. jan. ob 4. uri popoldne slovesno blagoslovili v hiši žalosti, Stari trg št. 2 in se potem na pokopališču pri Sv. Krištofu pokopali v lastni rakvi.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah. 65

Prosi se tihega sožalja!

Ljubljana, 13. jan. 1905,

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Bricelj

stavb. risarja

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da nam je le tem potom mogoče izreči vsem in vsakemu najtoplejšo zahvalo. 64

Posebej se še zahvaljujemo gospodu uradnikom sl. „Kranjske stavbinske družbe“, zastopstvu slavn. „Delavskega stavbin. društva“, vsem darovalcem krasnih vencev, ter sploh vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za častno spremstvo na zadnjem potu draga pokojnika. Bog bodi plačnik vsem!

Ljubljana, 13. jan. 1905.

Žalujoči ostali.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo

petritim srcem naznanja svojim udom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je preljubljeni, čislani in spoštovani tritridsetletni društveni zdravnik, gospod

Fran Ks. Finz,

deželni okrožni zdravnik itd. danes po dolgi, mučni bolezni, ob 1. uri ponoči mirno v Gospodu zaspal.

Truplo blagega pokojnika se bo v hiši žalosti, Stari trg št. 2, blagoslovilo in odločilo v nedeljo, dne 15. januarja 1905 ob štirih popoldne na pokopališču k sv. Krištofu prepeljalo. Pokojnik bodi priporočen v blag spomin!

V Ljubljani, 15. januarja 1905.

Odbor.

Podpisani naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljenice soproge

Uršule Dolinar

ki je po dolgi mučni bolezni, previdena večkrat s sv. zakramenti za umirajočega danes, v četrtek, 12. januarja v 67. letu starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb pojde v soboto, 14. januarja t. l., ob četrt na 5 uro iz hiše žalosti, Florijanske ulice št. 22, na pokopališču sv. Krištofa. Sv. maše se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba. 68 1-1

Venci se hvalježno odklanjajo. Pokojnica se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

Janez Dolinar, trgovec.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Svetovno znamenita fotoplastiška po naravi resnična potovanja.

V soboto, 14. januarja 1905.

Zadnji dan razstave.

Najnovejši posnetek. 66 1

Novo! Zagreb Novo!

V nedeljo, 15. do 19. jan. 1905.

Velezanimivo popotovanje!

Amerika. Kalifornija.

Ponavljavno potovanje izključeno.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer

Za šole in društva znižane cen?

Zahvala.

Povodom bolezni in prerane smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, sina, brata, gospoda

I. N. Legat-a

tajnika posojilnice

nam je došlo toliko dokazov tolažilnega sočutja, da se čutimo dolžne izreči zanje vsem sorodnikom, znancem in prijateljem najtoplejšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo čast. g. kaplanu P. Koprivcu za tolažilne obiske med boleznijo in ob smrti, g. dr. Jelo v šku za ves njegov požrtvovalen trud, slavnemu odboru, oziroma ravnateljstvu posojilnice za poklonjeni krasni venec, sl. bralnemu društvu „Triglav“ za ginljivo nagrobno petje in darovani krasni venec, še posebno gospodu načelniku Wengarju in gospodom uradnikom. Vsem in vsakemu skupaj prav iskrena zahvala. 61

Radoljica, 12. prosinca 1904.

Žalujoči ostali.

Gostilna na Laverci

se 1. sušca t. l. pod zelo ugodnimi pogoji odda na račun oženjeni spretni gostilničarki, katere soprog ima lahko službo v Ljubljani. — Ponudbe sprejema in natančnejša pojasnila daje Karol Lenče, posestnik in vinski trgovec na Laverci pri Ljubljani.

44 6-5

Mlada gospodična

iz dobre hiše, večša slov. in nemškega jezika se sprejme v trgovino. Prednost imajo že prej službujoče. Kje, pove upravništvo tega lista. 57 3-2

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

5441 50-126

585 52-41

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v novi hiši »Kmetске posojilnice«, nasproti znane go-
stilne pri »Figovcu«.

CUNARD LINE.

Prva direktna parobrodna vožnja

TRST - NEW YORK

in nazaj. Vozna cena v III. razredu

Ljubljana - New York K 186

s prosto izvrstno hrano, pijačo in 100 kg prtljage že od Ljubljane. Najpripravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. — Pojasnila in vozne karte pri

F. NOWY, agent

Ljubljana, Dunajska cesta št. 32,

poleg južnega kolodvora.

2078 4

Kmetovalci!

Mastin

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Le pod tem imenom, katero je zakonito zavarovana znamka, dobite zanesljivo pristni doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski redilni prašičji prašek. Najboljši dodatek krmi, zdravo in dietično sredstvo za pitanje. Ta zdravi dodatek krmi je dobil tisoče zahvalnih pism. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medalje. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Trgovci itd. dobijo popust. 1963 26-4

D 1

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n./M.

Zaloga pri

Anton Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52-32

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako zrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-6

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.